

Теңдикке жана социалдык айырмачылыктарга мамиле

Кыргызстанда адилеттүү жана инклюзивдүү коомдун өнүгүшүнө көмөк көрсөтүү
Содействие развитию справедливого и инклюзивного общества в Кыргызстане
To promote fair and inclusive society in Kyrgyzstan

Проект финансируется
Европейским Союзом

Социалдык айырмачылыктарга көз караш

- **Примордиализм** *(XXк. ортосуна чейин)*
- **Инструментализм** *(1960-80-е жж.)*
- **Конструктивизм** *(1980-жж. аягынан башталды)*

Примордиализм

адамдардын айырмачылыктарын
жаратылыш кубулуштары катары
кароо, саноо

- *Социобиология* (Отто Вейнингер, Пьер ван ден Берг)
- *Психоанализдин классиктери* (Зигмунд Фрейд, Карл Густав Юнг, Карен Хорни)

Инструментализм

Коомдук айырмачылыктар өз кызыкчылыктарына жетүү үчүн элита тарабынан колдонулган курал болуп саналат

- Билим берүү системасынын жана тарбиялоонун таасири – индивидуалисттердин/жекечилдердин коомунун цементи (Эрнест Геллнер)
- Элдик массаларды көзөмөлдөө үчүн элита тарабынан колдонулган каражат (Эрик Хобба)
- Аялдар менен эркектердин ар кандай функционалдык баалулугун болжолдогон түзүмдүк-функционалдык иликтөө (Толкотт Парсонстун чечмелөөсү)
- Расизм жана сексизм "меритократиялык" системасын актаганга керек (Иммануэль Валерлестайн)

Конструктивизм

Болгон социалдык айырмачылыктар – окшоштуктардын өндүрүү жана кайра өндүрүү негизинде конструкциялоо натыйжасы

- *Ойдон чыгарылган жамааттар* (Бенедикт Андерсен)
- *Символизм* (Энтони Смит, Джон Хатчинсон, Ювайл-Девис, Ирина Жеребкина)
- «Башкалар" концепциясы Хоми Бхабх, Эдвард Саид, Андреа Дворкин, Рози Брайдотти, Юлия Кристева, Гаятри Чакраварти Спивак)

Негизги идеялар

- «Бир көз караштан», «абсолюттук чындыктан» баш тартуу.
- «Акылдуу - акылга сыйбас», «жакшы-жаман», «эски-жаңы» ж.б. ушуларга окшош карама-каршы пикирлерден баш тартуу
- Стереотиптерди жокко чыгаруу
- Үстөмдук кылуу механизмдерин (тил, тарбия системасы, коомдун түзүмү) жокко чыгаруу
- Конструктивдүүлүк – калыптанган көптөгөн категориялардын бардыгы чындыгы болбогон нерсе, аларды адамдын аң-сезими түзөт

*Симона де Бовуар
(1908-1986)*

*француз жазуучучу, «Экинчи
жыныс» деген китептин
автору*

**«Аял болуп төрөлбөйт,
аял болуп калыптанат»**

Психологиялык изилдөөлөрдүн трансформациясы (Кэрол Джэклин):

- 1. 1910-20 -жж. – «ЖЫНЫС ПСИХОЛОГИЯСЫ»
(psychology of sex)**
- 2. 1930-60 -жж. – «ЖЫНЫСТЫК
айырмачылыктардын психологиясы» (sex
differences)**
- 3. 1970-жж. аягында – «ЖЫНЫС менен байланыш
айырмачылыктар» (sex related differences)**
- 4. 1980- жж. баштап – «гендердик
айырмачылыктар»
(gender differences)**

Георг Крайг.

«Өнүгүүнүн психологиясы»

- 1960 тартып 1983-жылдар бою "академиялык жөндөмдүүлүктөрдү алдын ала тестирлөө" нүн жардамы менен окуучулардын жөндөмүн анализдөө, балдардын жана кыздардын психологиялык мүнөздөмөлөрүнүн айырмачылыктары кескин төмөндөгөнүнүн көрсөткөн.
- Жогорку класстардын америкалык окуучулары тарабынан мейкиндик мамилелерин түшүнүүдө жүргүзүлгөн тесттердин жыйынтыгын талдоо акыркы 20 жылда кыздардын «мейкиндик» жөндөмү олуттуу өзгөргөндүгүн көрсөткөн .

Эрик Игли

«Конформдуулукту изилдөөлөр»

1970-жылга чейин бул темадагы жарык көргөн 22 иштердин арасында 32% аялдардын комфордуулугунун жогорку даражасын көрсөткөн, ошол эле учурда, 1970-жылдан кийин жарыяланган 40 изилдөөлөрдүн арасында 8% гана бул айырмачылыктар табылган.

Конструктивдүүлүктүн негизги категориясы:

Бирдейлик/окшоштук(идентүүлүк) – башкаларга салыштыруунун натыйжасында инсандын социалдык жактан конструкцияланган өзүн-өзү аныктоосу.

Ал аты, жынысы, раса, эне тили, туулган жери, жарандыгы, дин ж. б. белгилери менен аныкталат.

Гендердик, жарандык, этникалык, аймактык, диний, кесиптик ж. б. окшоштуктар адатта бири-бирине кошулушат.

Хенрих Хофстеде

- Дүйнө жүзү боюнча 60 өлкөдө "маданий айырмачылыктар жана иденттүүлүк" изилдөө жыйынтыгы боюнча Тыянак:
- өзгөчөлүктөр этностук топтордун ичинде ар түрдүү улуттагы адамдардын окшош социалдык топторунда караганда бир кыйла көп. Бул коомдук статусуна, билиминин даражасына, кесибине ж.б көз каранды.
- Мисалы, Европанын ар түрдүү өлкөлөрүндөгү жашоо мүнөзүнүн айырмачылыктары Индияда жана Кытайда белгилүү социалдык топторго караганда жогору экени аныкталган.

FOR INFORMATION OF THE PUBLIC, THE U.S. DEPARTMENT OF THE INTERIOR, BUREAU OF LAND MANAGEMENT, IS OFFERING FOR SALE, IN THE STATE OF NEW YORK, THE FOLLOWING LANDS:

ДА ЗДРАВСТВУЮТ РАВНОПРАВНЫЕ ЖЕНЩИНЫ СССР!

加速农业机械化生产 发展农业机械化

coll. SRL

МЕСТО, ГДЕ ЗАЖИГАЮТСЯ ЗВЕЗДЫ

Об уровне эффективности работы своего правительства президент призвал высказаться всем членам делегации. Среди них дипломаты из Франции, Китая, руководители ОБСЕ и мировых банковских организаций. Кыргызстан был представлен государственным секретарем А. Мадумаровым, губернатором Нарынской области Ж. Азизовым, министром здравоохранения, депутатом Жогорку Кенеша. Всего полные представители 14 стран мира. Сре-

Особый акцент был сделан на культурную программу. Сами искусством зарубежных гостей пытались удивить местные и столичные артисты. Но

Стоит отметить, что вопреки бытовавшей традиции проводить мероприятия в регионах за счет местных бюджетов, это

Фото Марата ОМУРОВА

Обонус

www.asiainfo.kg

Партнеры всегда будут рядом!

— **Самые красивые Нору**

ЛЕЙЛЕК

Лейлек районунда Нооруз майрамын тапкытуу тосуу максатында адаттагыдай райондук борбордук стадионго боз үйлөр тигиле, кол-өмүрчүлүк, уларды жерге коюу үйүшүрүлүп, жардамчылар өткөрүлөт. Эгиздн майрамдын мезгилин мөтүрү үчүн концерттер тартууланып, улуттук күрөш болот.

...and you can't

КАДАМЖАЙ

Улуттук тамактардын, аңар-чүпүктөрдүн жоргомайлору рулуу, күрөш болот. Сүмөлөк таңат. Каармандуулук, соокулук үч жерлерде ак дасторкондор жайт.

Мылдый азем районунун бөрү амактыгында босене шаң менен

DATA KEY

Баткен шаарында да борбордогон даярдык иштерин жүргүзүлүп, боз үйкөр тигилип, даярдоо аяктады. Көчмөчүлүк үйү 2005-жылы август айында иштетилет. Баткен шаарында да борбордогон даярдык иштерин жүргүзүлүп, боз үйкөр тигилип, даярдоо аяктады. Көчмөчүлүк үйү 2005-жылы август айында иштетилет.

[illegible]

"Баткен пресс"

Сооп ишине синалок
жартүрүланып,
Жал дунуйо озгочо
арууланым.
Ар бир чйю береке
конур кунттай,
Алгалайты илгерги
илге жоньланым!

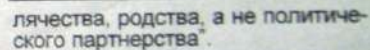
«Тюльпановый» бронежилет

— Каждая ошибка новой власти вдохновляет Акаева и его команду поднимать голову и пытаться превратить революцию в переворот и день трагедии, — заявил депутат Бекназаров, выступавший от имени координационного совета движения "Кыргызстан". Выступить с оценкой происходящих в стране событий его подтолкнул вал противоречивых оценок и мнений. — Мы должны вместе противостоять им сильнее, чем в прошлом году. Судьбу своей власти должны решать мы, а не прозаевские силы.

и допустила предательство его» — Райские уголки кыргызской земли оказались под угрозой экологической катастрофы, около 140 тысяч гектаров нашей территории отданы Китаю, а пограничные проблемы с Узбекистаном и Казахстаном решаются не в пользу нашей страны. По

казахстаном реша-
зу народа, а в пол-
Нукусскому согла-
года Кыргызстан о-
только на 13 проце-
ных ресурсов, а ос-
передать в беспла-
ние сопредельным
ве все это не явля-
ством? — вспоми-
прегрешения пре-
ства.

Досталось на ор
сти. Главным об
что, по словам В
сих пор не начат
ные преобразова
ны до конца угол
тив коррупционер
тельная власть в
придерживается

— Наряду с недостатками следу-

**Кыргыз
Туусу**

Илим - ийне менен кудук казгандай

Түз байланыш

Тилеш АБДЫЛДАЕВ,
Ош шаары:

Медицина тармагында кандидат-докторлор козу карындай келүтү. Ошолордун дэнгээлдери дауу би же чын эле илимий ачылыш диги текшерилеби? Айрымдары роучуларынын күчү менен эмгеги өн аксакал академиктердин, доктордун ордун алышып, иштей алжатышат. Алардын фамилиялары уукканда клиникалык дэнгээлдер төмөн деп күлүшөт аксакалдар. Ар ташкерилип орду-ордуна коюлат.

Урматтуу, Тилеш Абдылдаев мырза! Илим-медицина тармагындагы илимдин өнүгүшүндө жана докторлорун козу кадай көбөйдү дегениңиз сиздин сөзүңүзгө ыңгайын жогору экендигин көрсөтүп турат. Адегенде жалпы эле биздин республикадагы илимдин кандидаттары жана докторлорунун санын КМШ жерүндөгү жагдай менен салыштырарыңиздин өлкөдө (1-июлга салыштырма) 1989-илимдин кандидаты, 884 илим-доктору иштеп жатат. Эгерде 1 миллион калктын санына салыштыруу жүргүзсөңүз, Түркмөнстандан, Тажикстандан жана Казакстандан алдыдабыз, ал эми КМШнын башка өлкөлөрүнөн жана Балтика боюндагы мамлекеттерден арттабыз. Эми биздин республикадагы медицина тармагы боюнча окумуштуу жагысы бар илимдердин эмгектөрүнө

сертификациялык
чыкты, эксп
күчөтүлдү, то

руудан тарты
илимдери бо
патына алыс
нызга» чоң ы
дика илими б
юнча доктор
келген, ал эми
кийин эки ган
диссертация
уруксат берил
диссертация
ган кеңештер
«байкабай» ж
эми эконом
кеңештердин
ныштуу бул к
кеңештин сун
зидиумунда

Төртүнчү
(методика пр
өлкөлөрүнүн б
жок. Тиешел
жогорку окуу
мелерден бул
ция жактоон
тушкен жок. У
киринде окуту
тери биздин о
рек, себеби
төртүнчү жара
тармактын са
ру. Тилекке ка
дидаттык дис
кийин ушул тар
даярдаган дис
жогору эмес.
дагы Кыргыз

**УАКтын төрагасы, академик
Алтай Асылканович БӨРҮБАЕВ:**

«Ан бир үй-бүлөгө»

www.vest.kg

Моей женой была
ВЕДЬМА

Несколько раз я замечал, как женщины в эти периоды вытаскивали из пазухов длинные зеленые искры, так что Аяра с изнеможением утасовал даже хвосты, за багряно-желтые кончики используя все в своем распоряжении. Приятно удивляло то, что, хотя возраст коношников гиперсексуальности у нас обоего как будто остался позади, в поглотителе мы занимались любовью необычайно долго. Порожки и сексуальная техника супруги даже для нашей среды, где считается, что между мужчиной и женщиной нет извращений, она казалась какой-то «вывернутой наизулку», хотя и доставляла Аяра огромное наслаждение.

- Понимаешь, - объяснила она, - я вдруг страшно захотела, чтобы чашка не разбилась. Ну как-то вся захотела всем нутром.

Но самое поразительное, о чем хочется рассказать, произошло тогда, когда я в качестве руководителя студенческой группы уехал одно белорусское село. Председатель

Распрямившись, она сделала знак, чтобы я шел за ней, и вошла во внутреннюю комнату избы («залу»). В этом помещении ярко горела большая электрическая лампочка, освещавшая все углы. Моя супруга окутала свое тело в таз и, резко взмахнув рукой, брызнула загоревшейся водой в левый от себя угол дома. Тут же из него раздался громкий писк, как будто кто был по меньшей мере дюжиной меньше, и в стене избы послышался топот множества лапок.

Я с испугом посмотрел на свою жену: крепко сжав губы, она продолжала обмахивать пучок травы в воду.

Над браком превращался так же странно и внезапно, как и начинался. Чтобы произошло нечто подобное, надо было заметить, что в детстве страдала врожденным пороком сердца (но-за которой меня даже госпитализировали от ступора и аритмии), так что врач категорически рекомендовал мне покой и отсутствие любых физических нагрузок. И вот, в один прекрасный день, я вдруг почувствовала, что у меня сердцебиение, и в этот момент я была в состоянии шока и не могла двигаться. Делать нечего, пришлось лечь на пол и ждать, пока не пройдет приступ. Но он не проходил, и я лежала там, пока не пришла мама. Она была в ужасе, и мы с ней поехали в больницу. Там врачи обнаружили, что у меня врожденный порок сердца, и я была выписана с рекомендацией строгого покоя. Но я не могла жить так, и через некоторое время я снова почувствовала приступ. И так продолжалось несколько раз. В итоге я была выписана с рекомендацией строгого покоя, и я жила так несколько лет. Но я не могла жить так, и через некоторое время я снова почувствовала приступ. И так продолжалось несколько раз. В итоге я была выписана с рекомендацией строгого покоя, и я жила так несколько лет.

ВЫЗНАВА, ПОКРИВА
И АЗЕРТ ПРЕДПРИИ
ПОМАДЕПЬНАМА ПО
ВОН СТЕЧЕНИИ ОБС
ПРЯЖИНО ПОВЫШЕН
ТЬ. ПЯТНИЦА — ДЕН
ВНИМАТЕЛЬНЕЙ Е
ИТИМ.

сатель, автор
эссе о 11,
адмирала".
тор проекта
и город для
е верит"? 18.
и издатель-
на 20, Озеро
и русальная
ий писатель,
ший "Царь-
урция
женщины"
жа-внука".

ПРОИСШЕСТВИЯ

08:09, 15 октября 2018, Бишкек - 24.kg, Аида /

В Бишкеке водитель-женщина сбила девушку. Последняя госпитализирована

В Бишкеке водитель-женщина сбила девушку. Об этом **24.kg** сообщили очевидцы событий.

ДТП произошло на улице Айтиева сегодня, примерно в 7.50.

«Автомобиль Toyota Ist двигался в южном направлении. Когда девушка перебежала дорогу, ее сбила машина. Виновница ДТП увезла пострадавшую в больницу», — сообщили редакции.

АГЕНТ 024

22:36, 22 августа 2019, Бишкек - 24.kg

Женщина перепутала педали и устроила серию аварий

Фото «ВКонтакте». Машина врывается на газон и давит цветочную арку

Целый букет столкновений с чужими машинами, дорожными ограждениями и объектами стрит-арта устроила женщина в подмосковной Коломне. За рулем серебристой Subaru за пару десятков секунд она хватило бы на три жизни, [сообщило](#) издание

АГЕНТ 024

22:26, 26 сентября 2019, Бишкек - 24.kg

Нервный водитель устроил схватку со шлагбаумом. Пострадали оба

Забавный и одновременно странный случай произошел на подземной парковке в городе Симферополе (Россия). Об этом [сообщило](#) издание «За рулем».

В подписи к видео говорится, что автомобиль выехал с парковки, но что-то пошло не так. По неизвестным причинам водитель решил сдать назад, не учитывая, что шлагбаум закрылся.

Потом он зачем-то решил повторить попытку, нервно отпихивая от себя уже изрядно побитый шлагбаум.

ей улицы на главную и врезалась в Mercedes.

тормоз, но, видимо, ее парализовало от ужаса. зон, где смяла цветочную композицию и до смерти

гунное ограждение и снова вернулась на проезжую

23/11/15 09:25 С начала года Национальный банк продал \$217,1 миллиона для поддержки курса сома

23/11/15 09:19 Кыргызстанец Сыргак Абдраманов стал 35-м на чемпионате мира по тяжелой атлетике

23/11/15 09:17 Нурбек Алимбеков: Количество утепленных контейнеров для пострадавших от землетрясения необходимо увеличить до 500

23/11/15 09:17 С начала года курс доллара в КР вырос на 23,1 процента

КУМТОР с 1994 по 2014 **произвел ПЛАТЕЖИ**

более чем на **2,7** млрд. долларов США

23/11/15 09:06 Спортсменка из Кыргызстана заняла 25-е место на ЧМ по тяжелой атлетике

23/11/15 09:06 На центральном стадионе Бишкека заменят газон

23/11/15 09:04 Кыргызстанка Алымбай кызы Айжан выиграла два матча на старте Кубка Центральной Азии по шахматам

23/11/15 09:01 Кыргызстанцы неудачно выступили на международном турнире Гран-при по дзюдо

23/11/15 08:59 В Бишкеке прошел международный турнир по настольному теннису

Это ведь чьи-то мамы. Женщины сидели в парке и сорили, щелкая семечки

В Бишкеке в парке имени Фучика посетитель снял женщин, щелкающих семечки и бросающих шелуху прямо на землю. Видео распространяется в социальной сети Facebook.

«А ну-ка, эжешки, улыбнемся, покажем всем, что вы тут делаете, как пример подаете», — говорит голос за кадром.

Напомним, три года назад в интернете появилось видео, где девушка щелкала семечки и сплевывала шелуху прямо на землю. На вопрос, правильно ли она делает, она ответила, что «парки существуют, чтобы там мусорить, пусть государство убирает». После этого в ее адрес обрушился шквал критики. Девушку [оштрафовали](#) на 2 тысячи сомов.

Эркектердин сурөттөлүшү, ролдору жана ишмердиги көп түрдүү

Эркектердин сурөттөлүшү, ролдору жана ишмердиги көп түрдүү (2)

КЕСИП

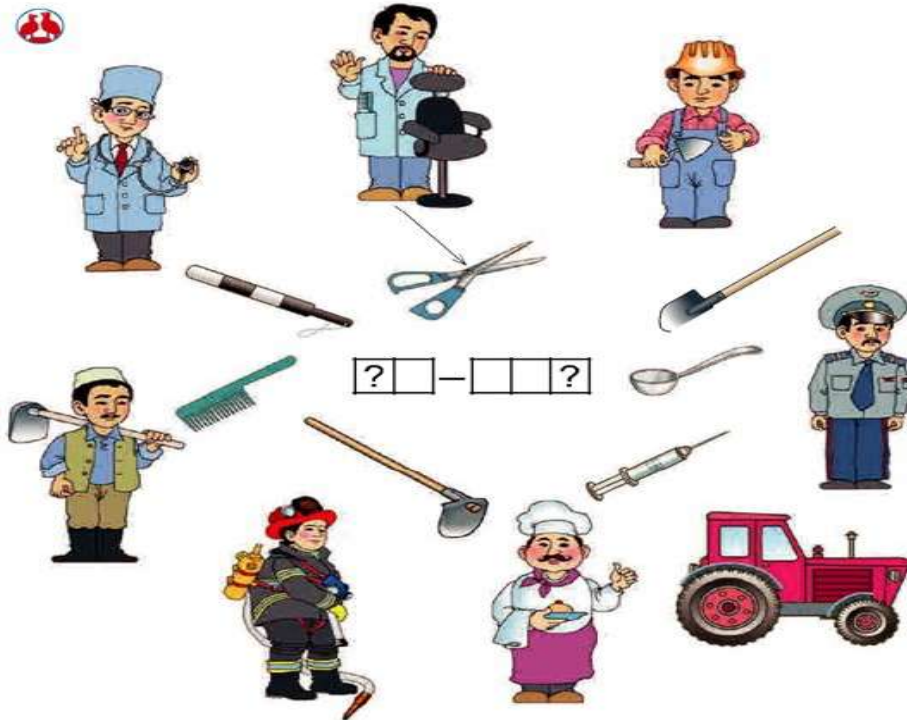

Рис. 156. Ловчие пояса.
Стряхивание жуков на
брезент

Эркектердин сурөттөлүшү, ролдору жана ишмердиги көп түрдүү (3)

46. Рассмотрите рисунки. Назовите действия мальчика.

Запишите слова-названия действий мальчика: плывёт, прыгает, идёт

Какъв мастер, такъв и работа.
Корень учения горек, а плод сладок.
Не говори — не умею, а говори — научусь!

Отуз үчүнчү сабак. Бош убактым

Урок 33. Свободное время

1. Сөздүк жат жазуу.

Көр – көөр, көп – көөп, көн – көөн.

2. Сүрөттөр боюнча бош убакта ким эмне кылары жөнүндө айтып бергиле.

Сөз айкаштарын эске туткула:

футбол	} ойноймун	телевизор көрөмүн – смотрю телевизор
теннис		музыка угамын – слушаю музыку
хоккей		китеп окуймун – я читаю
компьютер		

3. Сөз айкаштарын түзүп, көчүрүп жазгыла.

Футбол ..., телевизор ..., музыка

4. [а:, о:, у:, ө:, ү:, э:] созулма үндүүлөр катышкан сөздөрдү эстегиле.

КЕСИП

Аялдардын образдарынын, ролдордун, иштин түрлөрүнүн варианттары аз жана алар көбүнчө салттуу гендердик ролдору жана үй-бүлөлүк милдеттери менен байланышкан

Рис. 314. Разведение кур. Инкубатор

Коом таануу, тарых окуу китептеринде социалдык өнүгүүнүн тарыхы согуштардын, басып алуулардын сүрөттөлүшү катары баяндамалар басымдуулук кылууда. Эркектердин саясий жана бийликтин түзүмдөрүндө эркектердин басымдуулук ролу жөнүндөгү стереотиптер таркалып, аялдардын тарыхый процессиндеги ролу кемсинткен. Гендердик басмырлоонун көп кылымдык практикасына тарыхый баа берилбейт, ал эми кээ бир учурларда аларды актайт

Тайлак баатыр

Нүзүп бей

Чон Мамбет.

Базыл баатыр.

Тапшырмалардагы, көнүгүүлөрдө, айрыкча так илимдер, эркектердин мисалдары басымдуу көпчүлүгү. Илим эркектер чөйрөсү экенин түшүнүк бекемделип жатат.

1. Маселелерди чыгар. Алардагы сандар эмнелерди түшүндүрөт?

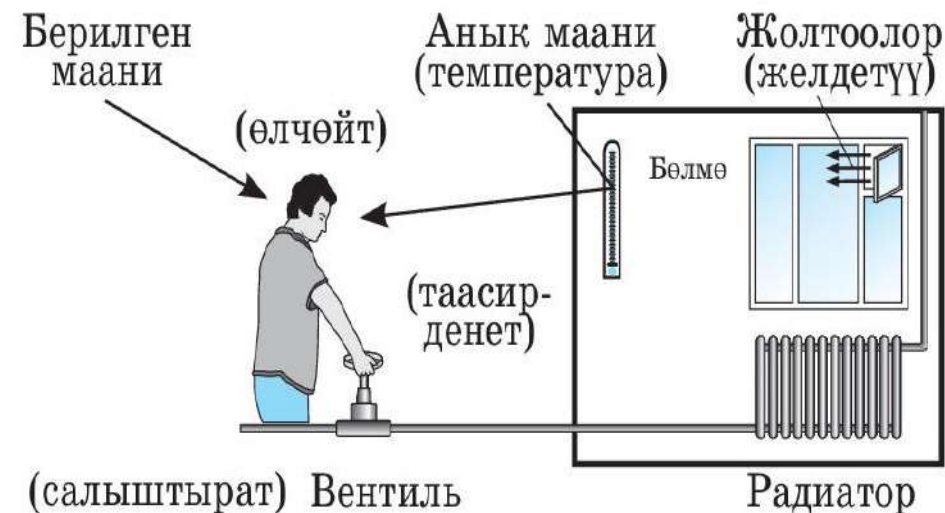
а) Текчеде 5 кызыл жана 4 көк чыны турат. Текчеде бардыгы канча чыны бар экен?

б) ————— Кесиндинин узундугун аныкта.

в)

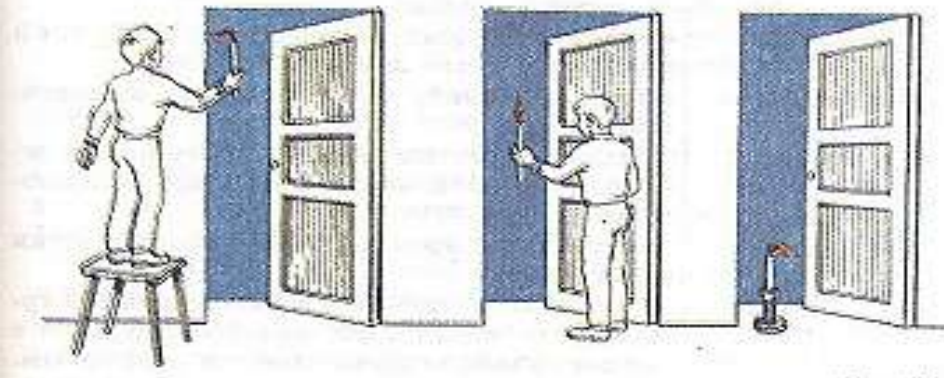
Кызыл майкачандар канчанчы орунда турушат?
2-орунда тургандын майкасы кандай түстө?

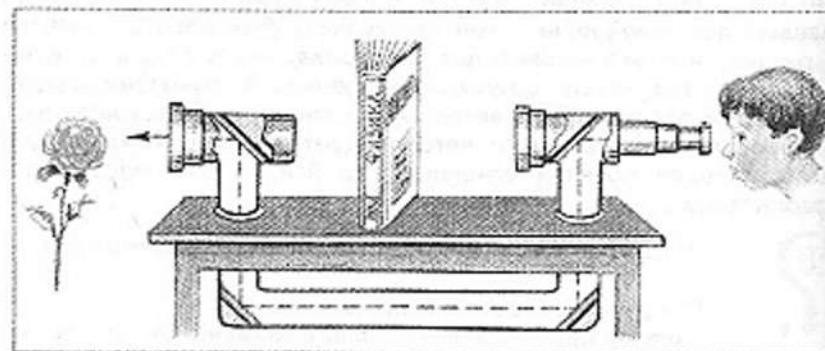
47-сүрөт. Бөлмөдө абанын температура-сын жөнгө салуунун принциби.

§ 40. ДВИЖЕНИЕ ВОЗДУХА

Откройте дверь из тёплой комнаты в холодную или коридор. Поместите горящую свечу на пороге (рис. 67). Вы увидите, что пламя отклоняется в сторону тёплого помещения. Значит, тяжёлый холодный воздух распространяется из коридора в комнату по низу. Если же свечу поднять, то можно увидеть, что вверху у двери пламя отклоняется в сторону холодного коридора. Значит, вверху движется вытесненный холодным, более лёгкий тёплый воздух.

Физические явления Природы подробно изучаются с 7 класса на уроках физики.
Физика — страна чудес.
Подожди, и скоро она откроет тебе свои тайны.

А пока знания, которые ты получил, используем, чтобы узнать, как всё живое видит, слышит, ощущает окружающий мир.

Китептерде социалдык көп түрдүүлүктүн, алардын ичинде ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдардын мисалдары аз чагылдырылган.

МЕКЕНИМ — КЫРГЫЗСТАН

Кубаталиева Б., Абыканова А., Асаналиева М.
Алиппе (Букварь). Учебник для 1 класса
общеобразовательных школ.

Дискриминациялоого каршы жана гендердик экспертиза жүргүзүүлөрдүн жана сунуштамалардын мисалдары

- **Жыйынтык:** окуу китептеринин мукабасынын маалыматтары гендердик тең салмактуу эмес болуп саналат, эркектердин/ балдардын лидерлик ролу жөнүндө стереотип бекитилет.
- **Сунуш-көрсөтмө:** гендердик-тең салмакталган иллюстрацияларга алмаштыруу.

Теңдикке жетүү этаптары

- XIX - XX к. ортосу - жыныстардын юридикалык тең укуктуулугуна жетишүү үчүн күрөш
- XX – биздин убакыт - жыныстардын чыныгы теңдиги үчүн күрөш

Юридикалык теңдикке жетишүү

- Француз революциясы: Олимпия де Гуж «Жаран аялдын укуктары декларациясы», 1789-ж.
- "Феминизм" термининин биринчи колдонулушу 1795 - жылы Элис Росси болгон.
- Британиялык суфражизм: Эмили Девидсон, 1830.
- 1918-жылы Британиянын аялдары шайлоо укугун алышкан
- Биринчи феминисттер - аялды көзкарандысыз инсан катары таануу, анын социалдык ролун жогорулатуу үчүн күрөш:
 - билим алууга бирдей мүмкүнчүлүк,
 - ажырашкан учурда мүлккө жана балдарга укук,
 - мамлекеттик кызмат орундарын ээлөөгө

Аялдарга шайлоо укугун берген дүйнөдөгү биринчи өлкөлөр:

- **шайлоо укугу** Жаңы Зеландияда берилген (1898)
- **шайлануу укугу** Финляндияда берилген (1906)

Жаңы Зеландиянын герби

Нэнси Астор
1921-жылы Улуу Британиянын
парламентинин биринчи аял
депутаты болгон

***"Эркектер башкарган дүйнөдөн жаман нерсе эмне
болушу мүмкүн? Аялдар башкарган дүйнө эмеспи"***

БУУнун Уставынын Преамбуласы (26 июнь 1945ж.)

Биз, Бириккен Улуттардын Уюмунун элдери, келечек муундарды биздин турмушубузда эки жолу адамзатка айтып жеткис кайгы алып келген согуш балээсинен сактап калууга чечкиндүүбүз жана адамдын негизги укуктарына, адамдын кадыр-баркына жана баалуулугуна, **эркектер менен аялдардын тең укуктуулугуна**, чоң жана кичине улуттардын тең укуктуулугуна ишенимди дагы бир жолу ырастоо үчүн...

Адам укуктарынын универсалдуулугу

Адам укуктарынын Жалпы Декларациясы:
"бардык адамдар өз беделинде жана
укуктарында эркин жана тең укуктуу болуп
жаралат»

Элеонора Рузвельттин түзөтүүсү:

1-беренедегі «бардык адамдар ага-инилер»
дегендин ордуна "бардык адамдар тең»
дегенди сунуштаган.

(фраза «все люди братья» заменена на «все
люди равны»)

Эл аралык деңгээлде социалдык теңчилик саясатын илгерилетүү

1945 – 1962 Тендикти укуктук негиздерди менен камсыз кылуу

1963 – 1975 Социалдык - экономикалык өнүктүрүүнү илгерилетүү

1976 – 1985 БУУ, Аялдардын 10-жылдыгы

1986 – 1995 Гендердик маселелерди саясат тартибине киргизүү

1996 – н.в. Иш аракеттердин Пекин Платформасы, Миң жылдыктын максаттары, Туруктуу өнүгүүнүн максаттары

1945 – 1962

1945 – 1962 Тендикти укуктук негиздерди менен камсыздоо

1946 - Аялдардын абалы боюнча Комиссия

1948 - Бирдей эмгек үчүн бирдей эмгек акы төлөө принциби

1949 - Адамдардын трафигине тыюу салуу жөнүндөгү Конвенция, «үчүнчү жактар тарабынан сойкулукту пайдалануу»

1952 - Аялдардын саясий укуктары тууралуу Конвенция

1954 - Аялдарды кадыр-баркын кемсинтүү салттарды, эски мыйзамдарды жана практикалырды жоюу боюнча Резолюция

1957 - Турмушка чыккан аялдын жарандыгы боюнча Конвенция

1962 - Никеге турууга макулдук, минималдык нике курагы, никеге туруу жана каттоо жөнүндө Конвенция

1963 – 1975

1985 – III III -эл аралык аялдар абалы боюнча бүткүл дүйнөлүк Конференция, Найроби

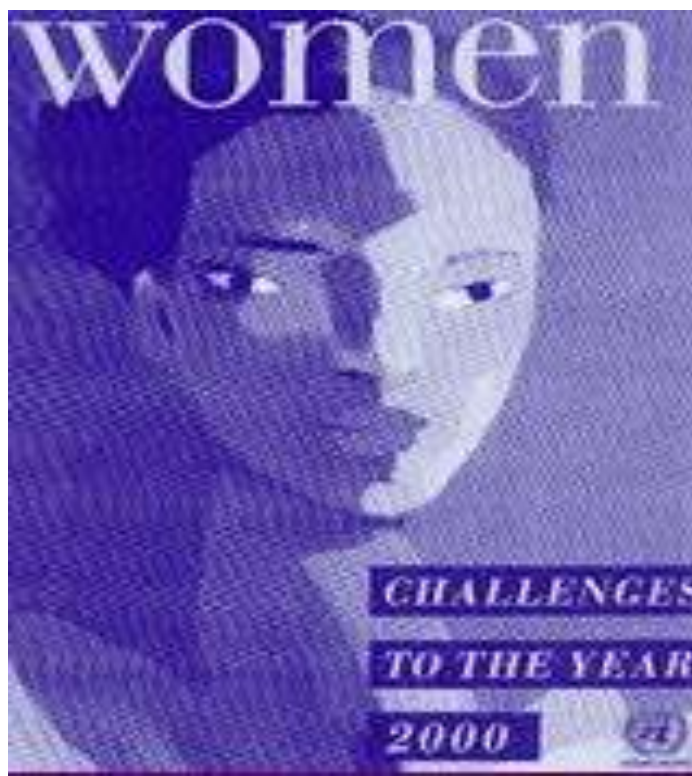

- "Теңдик" түшүнүгүнүн тактоо: укуктардын бирдейлиги гана эмес, мүмкүнчүлүктөрдүн да бирдейлиги
- *"Аялдарга тийиштүү өзгөчө аялдар маселелери жок, бардык маселе аялдарга тиешелүү, бардык көйгөйлөрдү жана маселелерди талкуулоого аялдар жеткиликтүү катышуусу керек»*
 - конституциялык жана мыйзам чыгаруу кадамдары
 - социалдык катышуудагы тең укуктуулук
 - бирдей саясатка катышуу жана чечимдерди кабыл алуу

1976 – 1985

Кошумча укуктардын концепциясы

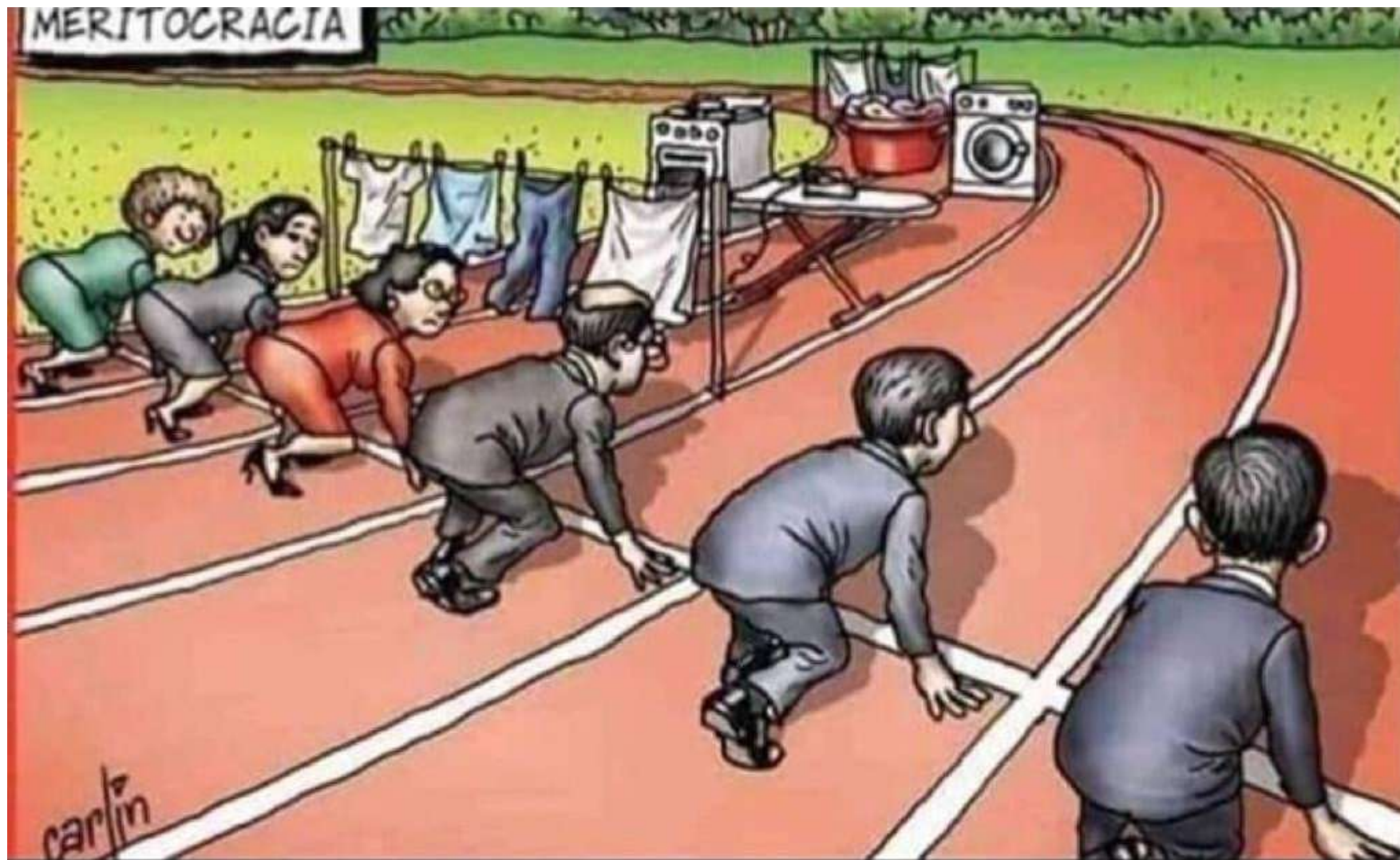
- Бирдей укуктар – ар бирөөнүн бирдей укуктары катары

70-жылдарга чейин - "Бардык адамдар бирдей, бул Конституцияда чагылдырылган жана жетиштүү"

- **Кошумча укуктардын концепциясы**

"«Аялдар эркектер аткарган функцияларды аткарышат, бирок кошумча репродуктивдүү ролу бар. Андыктан аларга кошумча колдоо чараларды кароо керек.»

Теңдикпи?

Теңдик

Адилеттүүлүк

Бул бир эле нерсе эмес

Тең укуктуулук

Тең мүмкүнчүлүктүүлүк

Жыйынтыктагы теңдик

www.sta.kg

Проект финансируется
Европейским Союзом

Данная публикация опубликована при финансовой поддержке Европейского Союза.
За его содержание несет исключительную ответственность ОО «Агентство социальных технологий»
и ОО «Центр социологических, политологических и социо-психологических исследований».
Публикация не обязательно отражает точку зрения Европейского Союза.